

Verkiezingsprogram 1971 PPR

(Vastgesteld door een ledenkongres op 30-1-'71 in Den Bosch)

Aan de Kiezer

De groei van de welvaart staat hoog genoteerd in Nederland.

De groeicijfers buitelen over elkaar heen, ons suggererend dat het ons steeds beter gaat, dat iedereen het beter heeft dan vroeger.

Dit is eenvoudigweg niet waar in onze maatschappij. Niet waar in die van Nederland en ook niet waar in die van de landen om ons heen en in de wereld. Velen delen niet in die groei, delen niet in de welvaart, zijn "arm" in diverse betekenissen: zij zijn arm aan geld, maar ook (dikwijls juist daardoor) arm aan woonruimte en aan voedsel, arm aan mogelijkheden, arm aan vorming, arm aan bescherming, arm aan vrienden.

- de anderhalf miljoen woningzoekenden en krotbewoners,

- de driehonderdduizend "minimumlijders": de mensen die proberen rond te komen van het wettelijk minimumloon, de AOW met enige bijstand (tot 95% van het minimumloon), een weduwenuitkering volgens de AWW, periodieke bijstandsuitkeringen, rentetrekkingen van de oude invaliditeitswet, nog ongeteld de niet in omvang te schatten groep van armlastige kleine zelfstandigen en nog te saneren agrariërs,

- de 450.000 werkende jongeren voor wie maar 65 miljoen op de onderwijsbegroting staat (tegen bijna drie miljard voor de 95.000 studenten, een bedrag dat in wezen nodig is) terwijl hun milieu hen dikwijls reeds een achterstand bezorgde, - de (nog onbekende aantallen) werknemers die hun werk verliezen bij komende sluitingen, reorganisaties en fusies van hun bedrijf, en die daar niets over te zeggen hebben,

- de 80.000 buitenlandse werknemers, die eerder dan hun Nederlandse collega's er slecht vanaf komen bij de werkverdeling en huisvesting,

- de meer dan 200.000 vrouwelijke werknemers,

- de drie miljard armen en onderdrukten in de wereld,

- de honderdduizenden in ons eigen land die - al lijken zij steeds welvarender te worden - hun leefmilieu, hun geestelijke gezondheid en hun overlevingskansen meer in gevaar zien komen.

Wij vinden dat solidariteit met al deze mensen de kern moet zijn van het politiek handelen en vanuit deze solidariteit zijn wij bereid voor hen te knokken. Zij is een concrete toepassing in de Nederlandse politiek van de komende jaren van de fundamentele saamhorigheid van alle mensen, in Noord en Zuid, in Oost en West.

Deze mensen met wie wij ons solidair verklaren zijn slachtoffers van ons huidig sociaal-ekonomische stelsel dat gebaseerd is op principes van concurrentie en dus uitbuiting. Dat stelsel moet wezenlijk veranderen opdat de maatregelen die wij voorstaan effectief worden.

Wij leggen u daarom geen volledig verkiezingsprogram voor dat zg. Oplossingen biedt voor alle problemen van de komende vier jaar.

Wij willen u nu alleen duidelijk laten zien waar wij de komende vier jaar zullen staan,

opdat u weet op welke wijze wij de politiek benaderen,

opdat u de richting kent waarin wij oplossingen zoeken.

I. Solidair met woningzoekenden

300.000 gezinnen hebben géén woning of hoogstens een officieel afgekeurd krot. nog eens 300.000 leven in woningen die niet anders dan krotten genoemd kunnen worden, zeker 300.000 leven op een bijna onbetaalbare kamer en worden uitgebuit. Erkenning van het recht van iedereen (zowel Nederlander, als buitenlandse werknemer, gezin als alleenstaande) op een goede woning.

Maatregelen voor de jaren 1971-1975:

1 Snelle opvoering van de woningbouw tot 140.000 betaalbare woningen en van de krottenopruijing tot 40.000 per jaar, garanderen van de continuïteit van deze produktie op lange termijn.

2. Verplichte investeringen van grote beleggers (pensioenfondsen, verzekeringsmaatschappijen, spaarbanken) in de woningbouw.

3. Doorstromingsheffing voor diegenen die te goedkoop wonen en die een inkomen genieten boven de zg. welstandsgrens (fl. 18.800,- per jaar), zodat van hen niemand minder van 1/8 deel van zijn belastbaar inkomen verwoont. Indien geen duurdere woningen beschikbaar zijn moet de reële huurwaarde worden betaald.

4. Huursubsidieregeling verbeteren voor hen die noodgedwongen te duur wonen, voorzover hun inkomen ligt onder de zg. welstandsgrens, zodat van hen niemand meer dan 1/6 deel van zijn belastbaar inkomen behoeft te verwonen. Zij die minder dan het minimumloon verdienen, moeten slechts 1/8 deel hiervan hoeven te verwonen.

5 Ruimere experimenten wat betreft nieuwe vormen van wonen, waarin centrale woonvoorzieningen een belangrijke plaats innemen.

6. In de wet vastleggen het recht van de overheid om leegstaande panden te vorderen.

7. Wettelijke maatregelen tegen uitbuiting van kamerbewoners.

II. Solidair met laagstbetaalden

Honderdduizenden leven op of vlak boven de grens van het minimumloon (fl. 166,20 per week). Door het huidige systeem van procentuele loonsverhogingen worden de inkomensverschillen steeds groter.

Erkenning van het recht op een welvaartsvast minimuminkomen.

Maatregelen voor de jaren 1971-1975:

1. De lagere lonen sneller laten stijgen dan de hogere lonen, belastingvrije voet tot minimumloon.

2 Optrekking van de netto sociale uitkeringen tot aan het netto minimumloon, ziekenfondsen laten uitgroeien tot een volksverzekering.

3. Vastleggen in de wet van het recht op onderwijs en onafhankelijke vorming tot 18 jaar ten behoeve van de werkende jongeren, ook voor hen die in dienst zijn van de overheid. In 1974 moeten we minimaal zover zijn dat dit vastligt voor 15-jarigen gedurende 3 dagen per week, voor 16-jarigen gedurende 2 dagen per week, voor 17-jarigen gedurende 1 dag per week.

4. Uitbreiding van diensten tot hulpverlening aan leerlingen, ouders en onderwijzers (o.a. schooladviesdiensten) in het bijzonder voor scholen in buurten met lagere inkomens, met als doel te komen tot radikale vernieuwing van het kleuter en basisonderwijs opdat alle kinderen gelijke kansen krijgen. Verdubbeling van de experimentenpot voor het starten van programma's om milieu-achterstand weg te werken.

III. Solidair met werknemers

De afhankelijkheid van de werknemers van degenen bij wie ze in dienst zijn en van de economische machthebbers is nog steeds te groot.

Erkenning van het recht op medebeslissen.

Maatregelen voor de jaren 1971-1975:

1. Bij voorgenomen loonmaatregelen de verantwoordelijkheid van de werknemers volledig tot haar recht te laten komen. De loonwet buiten werking stellen en vervangen door een inkomenswet, zodat het nationale inkomen eerlijker kan worden verdeeld.
2. Stimuleren van investeringsloon.
3. Er moet een landelijk waardevast pensioen komen.
4. In de wet op de ondernemingsraden vastleggen het medebeslissingsrecht van de werknemers in essentiële zaken zoals sluiting, reorganisaties, fusies van bedrijven en in het totale personeelsbeleid.
5. De werknemers betrekken bij het bestuur van de ondernemingen met als uiteindelijk doel zelfbestuur. Als eerste stap in die richting de helft van de commissarissen laten kiezen door de werknemers.
6. Houden van een parlementaire enquête naar economische machtsconcentraties met als doel te komen tot een kollege met enquête-bevoegdheid dat blijvend moet toezien op de economische machtsuitoefening.
7. De werkgelegenheid voor Turken, Marokkanen, Spanjaarden, enz. Behoort op de eerste plaats in hun eigen landen gemaakt te worden. Wanneer Nederlandse bedrijven niettemin buitenlandse werknemers hebben, dan hebben deze werknemers en hun gezinsleden recht op kwalitatief dezelfde levensomstandigheden als Nederlandse werknemers. De benodigde gelden hiervoor moeten via een loonsomheffing per buitenlandse werknemer, te betalen door de werkgever, op tafel komen.
8. Effectieve controle op de huisvesting van buitenlandse werknemers.
9. Gehuwde vrouwen apart belasten.
10. Aan alle werknemers het wettelijk recht op werkstaking toekennen.

IV. Solidair met de armen in de wereld

De grote meerderheid van de bewoners van de zogenaamde "Derde Wereld" leeft ver onder de grens van wat wij in Nederland een minimum-inkomen noemen en wat voor ons als leefbaar geldt. Velen kreperen van de honger.

Erkenning van het recht van de gehele wereldbevolking op een leefbaar bestaan.

Maatregelen voor de jaren 1971-1975:

1. Eenzijdigheid van de economische structuur van de ontwikkelingslanden doorbreken. Onze economie aanpassen aan de economie van de ontwikkelingslanden door de voor die landen meest geëigende produktietakken er naar toe te verplaatsen. Hiertoe moet Nederland een concreet program ontwerpen. Dit dient uitgevoerd te worden in EEG-verband, waarbij een fonds gesticht wordt dat, zonodig, de gevolgen opvangt als een bedrijf of bedrijfstak omwille van de kansen van de arme landen moet worden omgeschakeld of gesloten.
2. In EEG-verband alle handelsbelemmeringen opheffen voor produkten uit de ontwikkelingslanden.
3. Opvoering van de door de overheid verstrekte ontwikkelingshulp tot 1,5% van het nationale inkomen. Tenminste de helft van deze hulp zal moeten worden gegeven via internationale organisaties. Bij rechtstreekse hulp uitsluitend giften en leningen tegen zachte voorwaarden.
4. Nederland richt zijn hulp in het bijzonder op die landen die ernst maken met sociale en economische hervormingen, die de gehele bevolking ten goede komen. Op deze gronden komen ook landen als Chili, Cuba en Zambia voor meer hulp in aanmerking.

V. Solidair met onderdrukten

Velen in de wereld zijn - politiek, economisch of maatschappelijk - niet vrij hun eigen levensweg te kiezen. Solidariteit met de machtelozen kan niet samengaan met keuze van een overheersend en afgesloten machtsblok.

Erkenning van de mensenrechten.

Maatregelen voor de jaren 1971-1975:

1. Toekenning van gelijke asielrechten aan politieke vluchtelingen die om welke reden dan ook hun land willen of moeten verlaten, ook als zij afkomstig zijn uit zogenaamde bevriende naties.
2. Versterking van onze diplomatieke en economische druk op Portugal en Griekenland, maar ook op alle andere diktatoriaal geregeerde landen, teneinde er de parlementair-demokratische regeringsvormen te herstellen. Op dit doel gericht stemgedrag in VN, NAVO en Raad van Europa.
Indien binnen een (korte) termijn in Portugal en Griekenland geen herstel optreedt, dienen deze landen uit de NAVO te worden gestoten. Indien uitstoting uit de NAVO niet volgt, zal Nederland zelf uittreden uit de NAVO dienen te overwegen.
3. Stopzetting van de leveranties van Fokkervliegtuigen aan Portugal.
4. Financiële steun aan de onderdrukte volken of minderheden in de wereld in hun streven naar politieke en sociale gerechtigheid, ook als deze alleen bereikt kunnen worden met geweld. Nederland volge hierbij de Wereldraad van Kerken die reeds 200.000 dollar beschikbaar stelde (in 1970) aan 19 organisaties over de hele wereld, zoals een aantal Afrikaanse vrijheidsbewegingen, die tegen de Portugese, Rhodesische of Zuidafrikaanse rassenonderdrukking in verzet kwamen.
5. Als konsekwentie van het voorafgaande dient Nederland grote druk uit te oefenen op met name Engeland en Frankrijk om de wapenleveranties aan Zuid-Afrika, Portugal en Rhodesië direct stop te zetten, aangezien deze een grote bedreiging vormen voor toekomstige positieve ontwikkelingen in zuidelijk Afrika.

VI. *Solidair met de door oorlog bedreigde mens*

De grootste bedreiging voor alle leven op aarde is de onberekenbare kans op een oorlog met bacteriologische, chemische en kernwapens. Zolang NAVO en Warschaupakt potentieel agressieve organisaties blijven en als kemphanen tegenover elkaar staan, berusten de betrekkingen tussen Oost en West uitsluitend op wederzijds wantrouwen. Voorop behoort echter te staan de onderlinge solidariteit tegenover het reële gevaar van een alles-vernietigende oorlog, een gevaar dat Oost én West voortdurend bedreigt.

Ontkenning van het recht ABC-wapens te gebruiken.

Maatregelen voor de jaren 1971-1975.:

1. Geen verhoging van de defensie-uitgaven.
2. Nederlands initiatief om te komen tot afspraken waarbij telkens, over en weer landen of delen van landen overgaan tot ontwapening of wapenbeperking.
3. Verbod van aanmaak en opslag van bacteriologische, chemische en kernwapens in Nederland.
4. Nederlands initiatief tot het scheppen van een kernwapenvrije zone in Centraal-Europa. Geen Europese kernmacht.
5. Nederland helpt mee een regeling van het vraagstuk Duitsland te bereiken. Die moet inhouden:
  - erkenning van Oost-Duitsland (DDR) en zijn huidige grenzen.
  - een regeling voor de positie van West-Berlijn als afzonderlijke politieke eenheid, die de vrijheid en levensvatbaarheid van dit stadsdeel garandeert.
6. Het lidmaatschap van de NAVO ter discussie stellen.
7. Het lidmaatschap van de NAVO gebruiken om het voorafgaande te bevorderen.

Dit

impliceert continuering van het door ons op zichzelf verfoeide lidmaatschap van de NAVO. Deze voortzetting mag dan ook:

- alleen berusten op een niet-aflatende kritiek,
- ten hoogste één regeringsperiode van de progressieve concentratie duren indien deze kritiek geen succes heeft.

VII. *Solidair met de mens in zijn omgeving*

Ons groeiend inwonertal en onze groeiende economie bedreigen in toenemende mate ons milieu.

Erkenning van ieders recht op vrijwaring van stank, smerig water, bodemvervuiling en lawaai.

Maatregelen voor de jaren 1971-1975:

1. Onmiddellijk geïntegreerde aanpak van alle vormen van milieuverontreiniging. Daartoe de vorming van een milieu-ministerie dat leiding geeft aan de ruimtelijke ordening en gebruikstoewijzing van grond en water, de planning en bouw van infrastrukturele werken (spoorwegen, kanalen, rijkswegen, zeehavens, luchthavens), de woningbouw en het bedrijfsvestigingsbeleid.

2. De bevolking dient bij het ruimtelijk beleid betrokken te worden.

3. De voorwaarden voor vestiging van bedrijven moeten bekend zijn voordat met bouw of aanleg begonnen wordt. De hinderwet-procedure moet eveneens afgewerkt zijn. In de hinderwet moet opgenomen worden dat olieraffinerijen uitsluitend zwavelarme brandstof mogen gebruiken eventueel door middel van een ontzwavelinrichting, zoals dit reeds vereist is in Engeland, Frankrijk, Duitsland en Zwitserland.

4. Onmiddellijke aanpak van een studie met als doel de konsekventies voor ons allen te achterhalen van vertraging van de groei - of zelfs stabilisering - van de bevolking en van de aantallen arbeidsplaatsen in Nederland.

5. Scheppen van mogelijkheden om in de regio's en met name in het Noorden, zonder verdere aantasting van het milieu, werkgelegenheid te vestigen voor eigen bevolkingsgroei, zodat mensen in eigen streek kunnen blijven wonen en werken.

6. Kinderen hebben recht op speelgelegenheid: "Niet spelen tussen de auto's".

7. Geen uitbreiding van militaire oefenterreinen.

Deze punten - in min of meer willekeurige volgorde - karakteriseren het beleid dat wij zullen voeren, als wij deel uitmaken van de regering voor de jaren 1971-1975. Hiernaast handhaven wij het politiek program van onze partij zoals dat is vastgesteld in 1969, dat u verder kan informeren over onze ideeën en bedoelingen ten aanzien van vele andere punten.

Financiële paragraaf

Voor de verwezenlijking van een deel van het program moet de overheid over meer geldmiddelen beschikken.

- Het vrij besteedbare reële loon van de werknemer dient in de komende periode te blijven stijgen; bij de opvoering van de druk van belastingen en overheidstarieven moet daarmee rekening worden gehouden;

- de verhoging van belastingen en andere overheidsinkomsten mag de inkomens- en vermogensverhoudingen niet verder scheeftrekken en de reële inkomens van de laagstbetaalden niet aantasten. De belastingvrije voet zal daarom op het niveau van het minimumloon moeten worden gebracht en sociale uitkeringen en bijstandsuitkeringen zullen moeten worden verhoogd. De bijdrage uit de algemene middelen in de sociale verzekering zal verhoogd moeten worden;

- het tarief van de vennootschapsbelasting wordt verhoogd, evenals de vermogensbelasting en de successierechten, Een belasting op vermogenswinsten dient te worden ingevoerd, alsmede aksijns op bepaalde luxe goederen (o.a. tweede woningen).

De drukverzwaring bij gelijkblijvende tarieven door de reële progressie in de loon- en inkomstenbelasting blijft gehandhaafd. Over de bestemming van de belastingontvangsten welke ontstaan door de prijsstijgingen, wordt elk door het parlement een beslissing genomen,

- tot verhoging van de BTW wordt slechts overgegaan indien de hiervoor genoemde financieringsmiddelen tekort schieten, omdat deze verhoging inflatie stimuleert. Bij een verhoging komt allereerst het hoogste tarief in aanmerking.
- een diepgaand onderzoek zal worden ingesteld naar overheidstaken welke vroeger wel, maar thans niet meer belangrijk zijn. Hierdoor kunnen financieringsmiddelen vrijkomen;
- er zal geen overdracht van het nationaal financiële beleid naar Europese organen plaatsvinden zonder een gelijke overdracht van de controlerende bevoegdheden naar het Europese Parlement;
- de opvoering van de woningbouw en de verbetering van de huisvestingssituatie zal mede worden gefinancierd door regulering van de kapitaalmarkt (verplichte belegging van verzekeringsmaatschappijen, banken en pensioenfondsen) en de doorstromingsheffing.